

II. évfolyam 14. szám.

Budapest, 1883. május 15.

HUMORISZTIKUS KÉPES KÖZLÖNY.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS
BARTALITS IMRE.

ELŐFIZETÉSI DIJ BUDAPESTEN, VAGY VIDÉKRE POSTÁN BÉRMENTVE: EGÉSZ ÉVRE 2 FORINT.

EGYES SZÁM ÁRA 10 KR.

ELŐFIZETHETNI:

BUDAPESTEN: VIII., ESZTERHÁZY-UTCZA 12. SZ. VIDÉKEN: MINDEN POSTAHIVATALNÁL.

BUDAPEST.

BARTALITS IMRE GYORSSAJTÓNYOMÁSA.
1883.

Miken kell keresztülmenni egy antiszemita kiadónak ?

A „Füstölő“ nyomdájában ez évi február hó 21-én „Szózat a jó magyar néphez“ című és „Magyar népbarát“ aláírással ellátott kis röpiratocska jelent meg. E nyomtatványnak két kötelese példánya február hó 25-én küldetett fel a sajtóhatósághoz. A kir. főügyésznek azonban e nyomtatvány következő zársorai:

„Végre: jól jegyezd meg keresztény magyarom: Zsidótól pálinkát ne végy semmi áron! Sőt, ha erőszakkal töltened szádjába, Köpjed a zsidónak czudar pofájára! Fukszinós borával ne mérgezd meg magad, Mert korai halál hamar sirba ragad, Semmi élelmi szert ne végy a zsidónál, Mert a zsidó minden piszkot összezagyal: Azt mondván magában: Jó ez a gojoknak, Hogy a földről hamar mind elpusztuljanak! Mi pedig azt mondjuk magyar keresztények: Hami gojok vagyunk, zsidók jajtínektek! Fölmondunk már nektek minden szolgálatot, Szép Magyarországból, hogy kipusztuljatok! És menjetek vissza, honnan kijöttetek: Palesztina legyen rüt piszkos fészketek!“

valószínűleg nem látszottak eléggé kósernek, miért is (őh hallatlan gyorsaság!) ez évi március 6-ról kelt következő végzést hozta:

A budapesti ker. kir. sajtóügyi vizsgálóbírószágtól.

6701
1883 svb. szám.

Végzés.

Kozma Sándor kir. főügyész mint sajtóügyi közzváltó által Budapesten Bartalits Imre nyomdájában 1883. évben nyomtatott „Szózat a jó magyar néphez“ felirással és „Magyar népbarát“ aláírással megjelent röpiratban állítólag foglalt sajtóvétség megtorlása iránt beadott ezen panasz bejelentés alapján a sajtóügyi vizsgálat és tekintettel arra, hogy az inkriminált röpiratban a B. T. K. 172. §-a második bekezdésébe ütköző bűncselekmény jelenségei fenforogni látszanak, továbbá, hogy Bartalits Imre nyomdája ezen bíróság előtt 1849 és 1850 szám alatt folyamatban levő sajtóügyi vizsgálatok tanúságaként*) hason bűncselekményt tartalmazó nyomtatványok előállítását és terjesztését program- és üzletszerűen folytatja; ennél fogva a bepanaszolt inkriminált röpiratnak nevezett nyomdásznál, esetleg szerzőnél, továbbá ugy a helyben valamint az ország minden részében az elárusítóknál és terjesztőknél meglevő példányoknak lefoglalása és zár alá vétele a sajtóvétségek felett ítélendő esküdtzések felállítására tárgyában mult 1867. évi május hó 17-én kelt igazságügyi miniszteri rendelet 17. §-a értelmében elrendeltetik.

Miről Kozma Sándor kir. főügyész úr mint sajtóügyi közzváltó felterjesztésileg értesítendő.

Budapest, 1883. évi március 6-án.

A pesti esküdtzések
kerület
bűnvizsgáló bírója

Csery Kálmán
budapesti ker. kir. sajtóügyi
vizsgálóbíró.

E lefoglalt nyomtatványt illetőleg a „Paks-Kalocsai Közöny“ ez évi ápril 26-ról kelt 10. számában Foktöről a következő travesztatiót kapta:

„Végre jól jegyezd meg, keresztény magyarom: Csak zsidónál kaphatsz jó pálinkát olesyon. És ha nincsen pénzed zsidó pálinkára? Kaphatsz néhány litert, irasd föl rovásra. Kegyes arccsal néz rád és megszánj jó Mózi, Bort is olyat ad, mely jobb, mint a tokaji. Csak ez ad majd erőt s megnyújtja életedet, Azért mit vásárolsz, csak zsidóknál vegyed. Minden zsidó tisztább a piszkos gojoknál, Ludjait, csirkéit, öleti sakternáit. Nincs oly jó barátja a magyar kőznépnek, Mint a kedves zsidó, mert csak az szánja meg. Perczent nélkül ad pénzt a szűkölködőknek. Segít a magyarom, ott, a hol csak lehet. Zsidóknak legyen hát minden bizodalunk. Nélkülük elveszne nemzetünk, országunk. Jőjjetek hát zsidók szép Magyarországra. Végeitek által szerzett Kánaánba!“

s azon kérdést teszi hozzá a beküldő, vajjon ha ilyen verset irt volna valaki szózatként a magyar néphez, azt lefoglalták volna-e?

Mi a feleletet olvasóinkra bizzuk.

„Megjelent és itt kapható a „12 röpirat“ május havi füzeté. Ára 50 kr.“ Hol készülhetett volna el ezen lázító nyomtatvány másból, mint Bartalits Imrénél? Funtákolta ki a kir. főügyész, daczára annak, hogy nyomdaczég nem volt a nyomtatványon....

No de a három forumoni fellebbezés meghozta azt, hogy 30 frt. helyett csak 10 frt. bírság lefizetésére marasztaltott el.

Megjelent azonban ugyane nyomdásznál „Solymosi Eszter vagy a tiszta-eszlári gyilkosság“ című füzetke.

Hetedféli hónap mulva megidézik a nyomdászt a „Fortuná“-ba.

— Miért nem küldötte fel a „Solymosi etc.“ című nyomtatvány kötelese példányait a sajtóhatósághoz, hmnya?

— Kőnyörgöm állásan, lesz annak már vagy het hónapja, hogy felküldöttem.

— Hát aztan be tudja e bizonyítani, hogy felküldötte, hmnya?

— Be!

És a nyomdász bebizonyította.

— Ejnye, ejnye! — dörmögő ő méltósága, — ily módon már be sem perelhetem, mert az ügy elévült. No de majd ezentul gyorsabban fogunk eljárni.

És ő méltósága ugy is tett.

„Elővezetettés terhe mellett kérjük szives látogatását,“ tartalmu nyomdaczég nélküli nyomtatványt szoritának néhány nap mulva nyomdásznunk kezébe.

— Kezeink közt vagynak a „Solymosi etc.“ című kiadványból három kiadások. Miért mulasztotta el a második és harmadik kiadásnak két példánybani felküldését a sajtóhatósághoz, hmnya?

— Azért, mert a második és harmadik kiadás szóról-szóra megegyez az első kiadással.

— Hja, ha egy nyomtatvány százszor is megjelen, bár változatlan kiadásban, hát százszor is fel kell küldeni!

— Nem tudtam, hogy a sajtóhatóság a sajtósokkal áll összeköttetésben, kiknek, ugylátszik, szerződésileg takarópapírost liferálnak.

Denique a nyomdászt harmincz forint erejéig elítélték. De hát hogy is mer valaki antiszemita nyomtatványokat kiadni?

A nyomdász azonban keveselven a harmincz forintot, jónak látta a dolgot megfellebbezni.

„Nyílt szó az igazság ügyérhez egy törvényzéki elnök önkénye tárgyában“ czime azon nyomtatványnak, mely alatt az impressió: „Nyomatott Bartalits Imrénél“ diszeleg.

Az illető szerzőnek ugy látszik nagyon is igaza van az e nyomtatványban elmondottaknak, tehát nem találta ő méltósága czélszerűnek őt sajtóperbe fogni.

A veszett fejszének nyelét azonban megmentendő, perbe fogja a nyomdászt.

— Hol maradt a neve mellett az a szó, hogy „Budapest,“ hmnya?

— Bizonyára a betűszekrényben.

— Hát azt gondolja talán, hogy nekünk az elég, hogy nyomtatott ennél és ennél? Ily módon azt se tudjuk, miképp Szibériában vagy Kamcsatkában van e nyomdájá. Fizet husz forintot!

— Ha majd az összes fővárosi nyomdászok fizetnek, talán; addig azonban vagyok bátor megjegyezni, hogy nem.

Hej! Mennyi dolga is van Kozma ő méltóságának!... És e sok dolognak csupán a kedves zsidók az okai. Méltóságos úr! Folytassuk? Öntől függ!

*) A „Füstölő“ és „Rebach“ sajtópöréi.

FÜSTÖLŐ.

ANTISEMITIKO-SATYRIKUS ÉS HUMORISTIKUS KÖZLÖNY.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS BARTALITS IMRE KIADÓ-TULAJDONOS.

ELŐFIZETÉSI ÁR
postal bérmentes szétküldéssel:
Egész évre 2 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL,
hová a lap szellemi részét illető közlemények,
előfizetési pénzek és hirdetések küldendők:
BUDAPEST, VIII., ESZTERHÁZY-UTCZA 12. SZ.

HIRDETÉSEK:
Egész oldal 20 frt.
Fél oldal 10 frt.
Negyed oldal 5 frt.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Ákárhová . . .

Ákárhová nézünk a honban,
Jóléttel nem találkozunk,
Kivétel itt az uzsorás-had,
Amely alatt szenved honunk.
Csak szenved, izzad a mi népünk
Zsidó vevén köröskörül...
Még sincs itt a várva várt nap:
Hozni valamit gyógyszerül?

Ti honatyák, tirajtatok van
A sor: im' tenni valamit;
Koldus a nép sulyos tehertől,
Ha nincs gyógyszer: kibujdosik!
Hejh, csakhogy olyan pusztla szó ez,
Ami elhangzik, elrepül.
... És a baj csak tovább nő folyton.
Csal a csaló szemtelenül.

Kevesen vannak honfiak, kik
Lelkükön hordják az ügyet:
Tenni a honnak érdekében,
Zsidó uralmat törni meg!
— Kevesen vannak, kik e jelszót
Ígazán tudják érteni...
Szegény hazám, szegény hazám így
Lesz-e belőlünk valami?..

Zsidó uralja azt, ki úr most,
Zsidók uralnak sokakat:
— Nagy emberek — de mit se tesznek,
Mert nyögnek zsidó-nyüg alatt;
Kitől várjunk hát, ki teszen jót?
Rajtunk s honunkon ki segít?
— Hejh, nagyjainktól mit se várjunk;
Zsidó bérencz ez mindenik.

Kevesen vannak honfiak, kik
Lelkükön hordják az ügyet:
De el kell jönni az időnek,
Mikor ezek teendenek!
Teendenek, — és oly sokan, mit
Tönkrelenni akartanak:
Kívívja egy-két lelkes honfi
S leszen a hon — boldog — szabad!

Egy antiszemita zsidó levele.

II.

Thekintetes szherkesztőlődő oraság! A Kheek Móricz fhaggyó szhagu lakodalmá leírása igen nadj phorzót csinálta, mert ez a gewaltigj szrore, a ki khecskéből lette fhalusi bankár, nadjjon megértelődte magát, mert állított, hódj ő megvan kis khunsági szhármazolódás, a kinek minden imádja, mint edj arany bornyu, phedig csak husbul van. Allig málta el ez a zsidó vagyavillámás, mindjárt khüvetkezte magát edj allan nadjszerő hetz, a kit még nem látta az a kis Khonság, a mely elnevezés azt mutogatja, hódj itt már Árpád idejében is Khonok lakták, thehát zsidók — vadjis irredemptusok, a kiket most Khelemen Kaifás pesti fiskários akarja megvallani edj proceszsel, a kit már három esztendeje fhulattja, s még most is csak annyira van vele, mint a mádi zsidó, khipi mikor edj najd téli zivatárban elindult a fhaluból, és három napig kheleblőlálván a mádi határban, végtére ismét a maga hazájába tért vissza.

No de ülég az neki, hódj edj szharvas valami vadas kertből khifutamodván magát hegyen völgyön nyargalva városunk határába tévedte, hol a gewaltige állatot a phosta meiszter oraság béreisi elfogták. Pitzegepores! a szegén foglyot mint valami rablójlikost megkötözték és vittek a városházához. Itt mindjárt khérték thüle passut, a ki nem volta neki, mire az után a tizenmásodik bíró ur hozta edj okhos ítéletet, mondván, thekintve, hódj a szükevényt, ami bizemosan valami pholitikai menekült — a nemzetküzi túrvének szerint nem szabad a dorozsmai köztársaságnak kriadni, — azért tharisa meg a postás oraság, — ki azután a dorozsmai három pharasztoznak, kik a fejedelmi vendég után banderistaképp nyargalózták, de nem érték el ő felségéth — 10 florint sóre valót adta, és a szharvast vendégszherető istállójába befogatta.

Boruch hajauschet! a fhenevad kerülté gefangenschaftba és lette a városban akkora öröm és rettegés, hódj még a torony is megingadozta bele, nem azért, mert valyógból van, hanem azért, mivel ilyen fhuresa négylábu vendéget még itt — ahol csak ökrökök, lovakok és disznóhus gyanánt némelek által megenni szhokott szamarakok találatnak, — senki sem látta, talán még a kunikus tislér sem, a ki phedig ollan okos ember, aki minden pholitikus csizmadiát elhomályosítja az ő nadj deák nely tudományával.

A postameister uraság jól tudott, hódj itend a természetrajzot nem igen tudják, azért hagyott khipublicizirozni, hódj aki még nem látott új kaput, az jüjjön el bornyunnak.

Ennek khüvetkeztében előshör is jütte edj sereg jerek, edj nevezetti Privilegiums Sándor professor vezetgetése alatt, aki megmodjarozott az ő tanítványainak, hódj ama bizonytalan állat vadj edj nilusi vízi ló, vadj edj lappföldi gimzsharvas, vadj edj tengeri fóká, de legbizemosabban edj allan állat, a kit ő még soha sem látta.

Azután jötte edj városi deputation, a tizenmásodik bíró ur vezetése alatt, ki tartotta egy piarista reverendából készült ornátusban még az ő sirting nadrágjánál is fényesebb dictiót lemondván, hódj ő mennyire rokonszenvelődik az ilyen szarvas jószágokkal...

Később jütte edj halasi kiküldöttség — a mi nadjjon sajnálta, hódj nem az ő megvasutosodott városuk egyetlen piszkos udvarába tévedte ez a szárazföldi krokodilus, hódj a sok büdös birka hus helyett valahára ehettek volna ilyen delikát ételt is, a khit az ottani zsidó pinczér porciónkint 10 forintért adta volna el.

Ezután khüvetkeztek a félegyháziai — kik mindenikének edj madzag löggtá ki szebjéből, hódj edj darab húst ráköthessen, mig végtére kimondattott az ítélet, hódj mivel udj sem lehet tudni, hogy ez a szarvas bölömbika vadj teve-e? áldoztassék fel a has oltárára.

A herr postmeister, a mi edj gavallér ember, kiadott parancsolatban, hódj minden kalabos ember jöjje szarvas lakodalmora, minek folytán estére kheletkezve edj jünörb thársaság vergölödte magát össze, a Baranyai Náczii hoteljában, — a hol nem régen az a híres eleven képesös és faggós lakodalom volt.

Mivel az itteni publikumból még ilyen extra ételt sokan nem kóstolták, edj Szegedinből e czelra hozatott szakértő próbaevést tartotta, s mikor látták, hódj nem halja meg tüle senki sem, minden ember neki feküdté az evésnek, kik minyájan igen eshodálkoztak, hódj ennek a vizilónak allan forma úze van, mint a marhaiaknak, mivel sokan gondoltak, hódj leszi neki

majd valami halzsír Geschmack. Szhósz az kevés volta, mert itt udjis cshaknem minden második ember nyakhig szószban van. Volta itt jó thurós metélis is, a ki nadjjon smakkolta s a nadj apheetitus csak akkor szhünthe meg, mikor vacsora után küsülte, hódj az ingyen vacsora mégis 1 florintha kerülté, mert ha a szharvas ingyért futotta is be ide s a kit szinte ingyért adta oda a postás oraság, de a disznó — a kiből a zsir, — a buza, a kiből a thészta és a bor, meg a kenyér nem futottak be potyára.

Az új fiskários mondta edj thoasztot a tizenmásodik bíróra — aki nem csak jünörten itéli, hanem lábatlan verseket is mondja és a hivatalban akkorákat thúszeni, hódj még Csongrádra is elhallatszódja magát. A thelküszöntés azzal végződte, hódj indítványt csinált a fiskários ór, hódj ennek az új talmi Arany Jánosnak, a mit különben Mátyásnak hívják, a disznó piaczon már életében állitasson a város edj gammilasztikum szobrot, melyre mindjárt maga megkezdett az adakozást 1 krajczárral. Erre a najd férjü udj megindulta magát, hódj szinte adott edj hatost a soját szobrára, — mire edj jelen volt küteles mindjárt mértéket is vette a nyakája vastagságáról, hódj meglejje a helyes propositiót.

A szharvas bórét meghartott emlékül a phortás ór, a szharváját pedig oda adott a tizenmásodik bíró órnak, aki aztat jelesebb ünnepeken a homlokán fhogja viselni.

Nota Beni! Zsidó én csak magom voltham, mert a szharvas-hús tréfi — és csuhán a bőre kóser, ha fele áron megkapják.

Pinkász von Zrinyi,
tiszteletbeli sakter.

PHOLITHIK!

Honjodi challéga mult-khoriba mondtha, Hódj az a „röpirat“ mek-khorán befontha, Az csak jerek-játék az az enyémhez mérve, Mert legalább az nem kherült judavérbe.

Ha vidjázthuk rája, én is elbeszéltek, Noha rája visszaghandalni is fhélek. Hát hódj is thürténte? Hja a Spanga Pálra Ezer florin thüttek, akhi megholálja.

Az az ezer florin csiklandoztha markhom, S hitem is, hódj félig a khezembe thartom. Phartrém az volth, tehát kheresthem rá archzhot, Khorántsem janitva a jászhos khudarezot.

Es tanálthom is rá edj kis méshzár-székbe, Mikhar ő kegyelme benne a húst mérthe, Senkhinek sem szhódtham, phandorokhér menthem, Hol khét erős legény magam mellé vettem.

És hódj oda érthem a méshzárszék elé. Böszkhén mandtham: „Nü mast czürikh, visszafhelő“ S a két phandort félre toltam e szavakra, S ráthettem khezemet a nadj áldozatra.

S oda menve neki mandakh: „Maga Spanga“... Zsopsz!... mindjárt megrendöl a velő agyamba... S ezer florin helyett ezer phafan khaptam, Hódj szikrázott füld és megzugott allattam.

Az volth a szherenese, hódj phandorok volthak, Khik engem a székből cshakhamar khivonthak. Mäshként az az ór, kit Spanga Pálnak néthtem, Összezoztha valna engüm thán egészhen.

MACZESZ.

A zsidóiskolából.

T a n i t ó: Nü jerekhek! ide kell hallgatni, mert mastand fagam nektük aljan nadjszerü modjorázní, hodj bizom isten, megérdemli a fidjelmet. Zrinyi Miklós valta magát az a dicsü hadvezér, aki mikhor a nadj Szhálimán osthromolta valna az üvé vár, az otholsó nophon mogára vethe az üvé önephi roha; oronjakhal tele rakta az üvé kobáztseb, ódj rohanta ki a vár-ból. — Nü te Maxi jerek! meghodnád-e oztat neküm mandani minek rakta te Zrinyi az üvé zseb oronjakhal?

M a x i j e r e k: Nem thodok oztat, professor ór.

T a n i t ó: Nü, de nodj szomár vadjod te jerek! Hát hodj ha sikerüli neki megszökni mögát, ledjen elég pénz, hodj fhócsaphasson „lieferant“-nak.

Az önkivület.

T a n i t ó: Nü jerekhek! mastand meg fagak nektek modjorázní, hodj micsada az az „önkhévület“. Az jerekhek aljan valami, mikhur az ember elveszt az üvé gandalkazás, nem thodja magáról semmi, arról sem nem thodja semmi, hodj mastand mi thürténi magát körülöthe. — Nü te Slojmi jerek! Ha the megvolnál edj órral valahol, odj hodj sak ketten valátok edjütt magatokat, mit küllene neküd tenni, ha annak az oraságnak meghthürténné mögát iljen önkhévíület?

S l o j m i j e r e k: Oztat nem thodok, professzor ór.

T a n i t ó: Nü, de nodj szomár vadjad! Hát még oztat se nem todsz? Hát ki küllene venned az üvé zsebből a pénz-thárca.

Zsidó induló.

Föl, föl, jordának, a csalásra!
A szent thalmudnak parancsára; —
A goj hazának vérét, pénzét:
Ontsuk, raboljuk, mig tart bennünk a lét.

Föl, föl, látjátok bugyogómat!
Indulj utánam raboló had;
Az árverés tart, hangzik a dob,
Ez lelkesíti munkára a zsidót.

Vaskezü.

Rozsdaházi Görényessi Aurél levele Szemethesi Aranyhegyi kollégájához.

Lieber brüderlebn!

Százszor és tuzaudmol mandak, hodj az én Goldikhém éljen nekhemnek száz eszthendeig! Ah! az a sókholni való goldikhám fényes ellentheté thanujelét adta annak az alapthalan gaj khüzmandásnak, hodj hosszó haj, rövid ész. Igen boráthom, mert ha mastand ő nem mandja, elfelejthem thégedet a the nevednopján gratelérozni! Nü! de ne cshudálkuzzál boráthom rajta moghadat, mert miótha az Ölemér fiamat abba a fényes hivathalba bele helyezteték, annyi sok gajok járják házamboz, hodj sokszor még a soját phalutámban is azt khellem hinni: nem vadjok otthon. Khedves brüderlebn! nem érzelz valami édes meglepethés annál a szónál „otthon“? Gatt gerechter! engemet mondhatom hodj különös érész fogja meg. Egy phercz alatt eszembe jut, — mikhur még izzadságtól cshorogva, eghész nap edj fél vörös hadjma és darab száraz kenyér mellett együtt czipeltük a rondjot. Gevaltiger Gatt! bizam akhur még edjükünk sem merthe volna magának ilyen jóvót jósolni! Khésőbb mikhur már edj-edj sovány gebén folytathuk özlethünkét, thübb reményekhet tháplálthunk magoknak, — de mégse nem merthem volna megálmadni sem, — hodj nekünk valaha phalutánk ledjen! Bhizam boráthom, a mi dicső őseink, kiknek khértére hajdan Jehova megengedte Jerichó összeomlását, — ha mastand feltámadnának, nadjot bámulnának rajtunk, hodj meny nyire czivilizálódtunk. Phedig még csak ezelőtt 20 eszthendövel sem hittem hodj ez idj ledjen, — valamint nem hitte az a dicső férfi sem, hodj, edjik legdicsőbb eszméje megvalósíthása óthán oly rüghön elkhültözzeék khözölönk! Nü! e vesztheség okhoztha fájdalmat enyhíti az a thodat, — hodj legalább van neki edj emlékéhez méltó szobor, — melyre én is adtham 10 kr. Csak az az edj bozsantja enghem, hodj ezek a khotya gojok merik kétségbe vonni, hodj mi vadjunk a választott nép! Phedig hát hol thodnak ök annyi semmiből lett nadj embert felmuthatni, — mint mi? Ighaz ugyan, hogy az üvék edjkori Árpád szinthe semmiből lett nadj ór, — de hát kérdek, — nem khül-e ahhoz thübb thalent, hogy ógy mandják lángész, fegyver nélkül elsojátítani azt, a mit ő annyi sok vérrel és fedjverrel thodott megszerezni? ...

Nü! de nem folytatom thuvább ezt a thema, mert félek hodj haragubom el thálok magham khatni, — phedig khüvér létemre annak khinos következménye is lehetne. Eztet thonácsolok nekhed is. Reménylem haluthad azt a Verhuvay féle skandalumot? Nü! nemde jó viz a mienk malumra? Hát a the Árpád fiad meg van-e elégedve hivatalával? Ighaz majd elfhelejtethem mandani, — hodj a jhüvé khüvet választásnál fiamat erővel fel akarják lép-tetni. Sókolom a kedves feleségedet, meg az egész csoládot, nekhed phedig khivánom, hodj nevednapján annyi szerencse érjen, — mind a mennyi szitkozódás jütthe reánk a tiszta-eszlári ügy miatt.

Ighaz baráthod

Rozsdaházi Görényessi Aurél
edjkori kollegád.

ZSIDÓ-POÉZIS.

„A ZSIDÓ VAJDA HALÁLA.“

Elthem hothárának nincs messze a vége,
Leszállokh a sírnak söthét öregébe.
Szárak kharjaimat fhölibétek tárom,
Jertek, jó fiaim Kóbi, Számi, Áron.

Fáj hodj menni khüll, de nem thetetek róla,
Bár száz évig késne a legvégső óra...
Oh nem, nem a halál fháj annyira nékhem,
Mint hodj nem nyuzhatok thovább a gaj népheu,

Khethöt khötök hát most szivethekre főkép,
„Szerezthek edj jó kamathozó thökét,
Mely a gaj zsirjából, khönyeiből álljon...
S féljenek töledtül az egész határon.“

A másik khérésem phedig eshak az volna,
Hodj ne themesethk ebbe a goj phorba,
Hanem vidjethk el oda hol születtem
Hal a naph először radjagatt fhelettem.

Messze, messze, messze thávol napkheletré,
Van ejd khis arszág a thenger phartra vetve,
Otth van az én kedves szhülethésem fhöldje.
Otth theygethek engem a göröngyös földbe.

Baldag ejd orszhág az Khánaán a neve,
Szhabad fhöldjén vigan legelész a theve.
Megáldta az isthen thejjel, folyó mézzel,
Bársonnyal, shelyemmel, arany-ezüst-phénnzel.

De merth a lakói szhörnüf gazok volthak,
Vétkes bhíneikhért iszhanyon lakholthak,
Szélnekhí ereszhette a Jehova ökhlet,
Mert khicisibe mült, hodj nyakára nem nőttek.

De én a Jehovát khijátszani vágyom
Ha meghalok is e phizkos randjoc ágyon.

Holt thettemem még othan fhog phihenni
Hova élthemben nem volt szhabad bemenni.

* * *

Messze, messze, messze thávol nap kheletré,
Van edj modjor zsidó régen elthemetve,
Landj kheleti szellő, titkosan beszéli
Mért nyugszik idegen fhöldön Slaimé Héli:
„Félt hodj a sok átok, mik élthében érthék,
Adjon fogják nyomni rüt uzorás lelkét.“

Macsesz.

Miért emelt Iczig kalapot sz. Jánosnak.

Plebános. Hát maga Iczig szomszéd, mért
köszönti zsidó létére a mi szentünket?

Iczig. Azért, mert én mint khoresmáros szhinte
küvetem az ű phéldáját, mert én is kherezshilem...

——

SZEMITIZMUS.

Higyétek el, a mit mondok, higyjétek el, hogy a fák,
Az egész növényvilágban a legnagyobb semiták.

Mert ha bárhonnán elüznék a gojok a gaz zsidót,
A fák sohasem lennének őket elutasítók

Nézzétek! Ez akácznak is úgy mozognak ágai,
Mintha szólna: „Csak én rajtam függene már Ágai.“

Vaskezü.

Khóbi a revelverzsornaliszt a lóversenyen.

— Én vadjok-e én? Hodj rettegik engemet a főorakok, mert hajhászni szokom a pikáns dulug, melyeket huzzájuk főznek. „Salonblatt“! Ismerik ök ezt a lapot, rettegik engemet az ű portierjai, mi-
khur fiakeremen hajszolom, s csipem nyakon űket. Ritkán mond esőtörtök az én revelver, s azon lúdnak thullai, melynek mája vágyaim netuvábbja, megkar-
czolja a dicsőítő, vadj lefordó cikket a megrevelve-
rezendőről, ki ha fizet, neve az előbbinek, s ha nem, utóbbinak czimét kapja. Eddig a gazdag orakra sőtögetthem, de most itt a lóversenyen, mellemen a sajtó jelvénynyel, „Salonblatt“-omban még a lovaktól is megvonnom az igazságot, s azon lovakat irom ki bele pályanyertesnek, melyeknek gazdája megfizet. Sösd el hát magad revelver!

A játékonyczélú bálban.

— Cshak bátran lépdelje mogát, kedves Száli nodjsám! Hiszen nem ögyetlen tánczát, hanem hamis szövetű, jönyörő roháját bámolják.

— Oh egészen el is vadjok telve mogammal, cshak attól rettegek, hodj valameljik hozzám hasonló ögyességü tánczos lehágja hosszú oszályomat, s még a megspórolt belépti jegy ára sem lesz öleg a megjavítására Khölonben a jegyet a táti edj rendezütöl kapta azért, mert vár a frak, klak használatának árával.

VILHEIM NÓTÁJA.

Még azt mondják, hogy mibennünk
Nincshen nemes lelkűség;
Pedig hojd van mibennünk is;
Arra példa van ülég.
A multkor is edj goj legény
Ógy megverthe engemet,
Hojd biz' Isthen azt gundultham
Elveszthem röt fejemet.
Beteg vultham, igen beteg,
Majd két hétig fhéküvém;
De bár sukhat khésztettek rá,
Még shem adtham öt fhel én.
És hojd ütet fel nem adtham,
Thülem vulth bölcs gundolat,

És hojd mért vulth bölcs gundolat,
Elmondom az okokat.
Először is a legfhőbb ok:
Mert szhegén vulth a legén,
Tehát tüle fájdalomdijt
Ógy sem kaptam volna én.
Másodszhor meg, ha elcshukják:
Mi hasznum van énnekhem?
Az: ha khieresztik thüle:
Még jubban megverethem.
Idj hát végre mégis djözött
Bennem a nadjlelkűség:
Megbocsájtottam a gojnak;
Ez a phélda nem ülég?

Smüle katonai élményeiből.

— Egy kis adalék a zsidó vitézséghez. —

Besorozták Smülét, daczára minden igyekezetének, melylyel magát kimenteni törekedett. Átkozott sors! Nagy volt az ijedség, mikor ezt a táti meg a mámele megtudták. A mámelenek ijedtében még a vöröshagyma is a torkán akadt.

Végre elközelgetett a családra a „jászos emlékü nap“, mikor Smülének el kellett hagynia az apai házat; be kellett rukkolnia. Az elválás igen érzékeny volt. A táti meg a mámi egymás után megölelték a „jereket“, kit talán nem fognak többé viszontlátni. A mámele meg is hagyta neki, hogy minden héten levelet írjon haza, mert különben a bizonytalanság az ő anyai szívét repeszti meg. De már ezt aztán a táti sem állhatta meg szó nélkül: „Már mire való volna minden héten kültés sinálni? nem érdemes a tied kívánságáig kielégítésüre mindig üt krojczér fizetni; jobb is lesz ha saha sem nem írja, idj legolább minden eszthendűben megsphórolja a phapir meg a tintha, oda nem szhámítva két florin hatvan krojczár bélyeg; azzal ozhán ottand is sinálhatja mogának edj kis geschäft.“

Ezután a táti még több üdvös tanácsot adott a jereknek, ki most már elindult, a jordán „hősök“ számát egygyel szaporítandó.

Két héttel ezen események után az n-i laktanyában látjuk hősünket katonai egyenruhába bujtatna. Az egyenruha meglehetősen állt rajta, sőt bizonyos daliás termetet kölcsönzött neki, s minden bizonynyal egy derék magyar vitéznek tartjuk vala őt, ha kissé nagyocská orra, — mely mellesleg legyen mondva, egy jókora görbe ugor-kával bátran kiállotta volna a versenyt, — el nem árulja benne a sémi vitézt.

Az idő gyorsan haladt; hónapok, hetek, napok egymás után tüntek el anélkül, hogy a mi hősünkkel valami említésre méltó történet volna; nem történt semmi nevezetes, azon egy esetet kivéve, midőn a mi Smülénk egy éjjel órállomásán lévén, fajának bátorságát fényesen bebizonyította. Az eset a következő:

Rajta lévén ugyanis a sor ez idő szerint őrizni a faköpnyezet, nehéz szívvvel kiállott tehát „czakumpakk“. Az éjnek jó részét már el is töltötte aggodalmas várakozás közt, kitűzött helyén; midőn a közelben valami neszt hall, melyet valószínűleg egy kóborló komondor okozott, mely esetleg ott találta választani éjjeli tanyáját. Smüle hallgatódzik s figyel. Nemsokára a zaj ismétlődik, kísérve egy álmos morgástól. De már ekkor a mi „hősünk“ se veszi tréfára a dolgot, amúgy jordánhoz illő bátorsággal futólépért kommandiroz magának, egyenesen a laktanyába rohant. Hol miután a halálverítéket letörölte volna izzó homlokáról, kissé könnyebben lélegzett; megszabadulva érezvén magát egy ismeretlen veszélytől.

E hóstett nem maradt jutalom nélkül. Viselte is érte az „érdemkeresztet“, még pedig akkorát, hogy a kezétől egész a lábáig ért.

Mint mondtam, ezen egyetlen esetet kivéve, nem történt vele semmi nevezetes; az időt ugyan is Smüle, a tátileben oktatását tartva szem előtt, legtöbbsnyire mint „maródi“ a kórházban töltötte.

Most azonban váratlan fordulat állott be. 1866-ot irtak. Kiűtött az osztrák-poros háború, s mindjárt az első mozgósított hadtestek között volt azon ezred is, melyben ünnepezt „hősünk“ szolgált.

Mikor az indulási parancsot kiadták, Smüle olyaténkép érezte magát, mint akinek halálos ítélete olvastatik föl. Megszállotta őt ellenállhatlanul egy borzasztó betegség, melyet köznyelven „félisz“ nek szoktak nevezni. De hát nem tehetett ellene; a dob megperdült; akarva, nem akarva, mennie kellett; mert hát kérem szépen, nagy úr az a „muszáj“.

Utközben iparkodott ugyan nyugodtnak látszani, hogy bajtársainak szürös tréfáit elkerülje, de föltette magában, hogy mihelyt csak alkalom kínálkozik, azonnal kerekelt old.

Elérkezett a königrázi gyászos nap. Ott látjuk Smülét küzdeni, — nem annyira az ellenséggel, mint elmaradhatlan társával a „félisz“-szel. Látjuk mint esik el s zuhan hanyatt egy árokparton, honnan dísztelenül fordul be az árokba. No te dicsó sarja Juda nemzetének, hősileg estél el a hazáért!

A küzdelem tovább folyik; végre a poroszok erőt vesznek, az osztrák sereg megfutamodik, nagy zűrzavar támad; mit Smüle — ki koránt sem volt megsebesítve — ügyesen fölhasznál a szökésre. Jött haza; éjjel nappal mig csak lábait bírták. Azóta a dobpergést csak licitációkon hallgatja s élvezi vitézségének jól „megérdemelt“ jutalmát.

Okmánytár.

Sűsz Mór 2 883

Béled. 5

tízölt Jedző ur ledyen al zves az fiunnak helsigi Bizanitvan ki zalgáni Jólviselte magát legközelebi aton az kötsigiti közenetel megfizetem ezenel maradak az alázutas Szolgája Sűsz Mariz.

Becses átíratá, f. h. 22.ikáról válaszolag van szerencsem az igen tisztelt kerjgyző urat értesíteni, miszerint, a halálózási anyakönyvének alapos és gondos, átkeresése, után, Deutsch Moricz nevű fiu, elő nem fordul, és enek folytán, a kért Bizonyítványall nem Szolgálhatok

Sárvár 1883 mártz...

kiváló tisztelettel

Ehrenfeld Bernát
kerületi rabi.

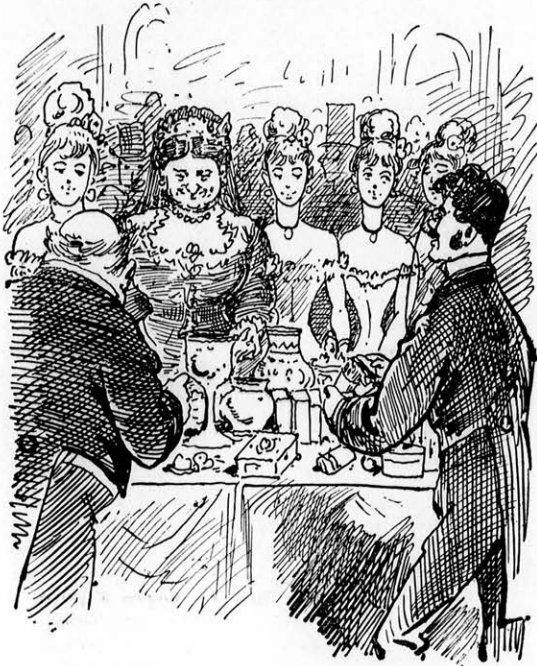

EPIGRAMM.

Hát minek az, hogy a Mózesek is kapnak kutyaórt most
Mint nemesek? Hiszen ők mind kutya órt viselők.

Eladó lányok.

Dolfi a kérő: Hát ezek lennének Svarezeles ór, okorok mandani Rádai ór eladó lányai?

Svarezelesz: Mint láthatja mogha, fűn stück lánykám van nekhem. No az első itt mellethem nem ojánlom, mert az özlethez legtöbbit ért, de ezt a kis kövér Zálíkat oda adom mogának. Sőt hoj örömök is ledjen (az asztalra felrakott s templom-rablóktól vett arany- és ezüst-edényekre mutatva,) ezeket is odaodok ráodásól.

Dolfi: Nü, ha idj van a dolog, hát nem küll sem a Zálíka, kit komédiában nem motogathatok s ki boltomba sem fér, sem a többi virágszal, hanem inkább azt az első Lenit választok, ki érti az özlethez s nem kell vele a törvényes „nedán“ (hozomány) se.

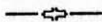

Mhiért nem vigyázta khend?

Elmegy a falusi paraszt, kinek háza vilámsujtás következtében leégett, valami kis segélyért a zsidó urasághoz.

— Nem adhatukh, Jánus, miért nem vidjázta khend a házára, hojd le ne égjen.

— Dejszen kérem alásan, csak csapja meg egyszer a ménkü, vigyázhat aztán magára.

»CSATTANT« I

Szólt a Kóbi zsidó: — Csókom csattant ugy-e goj lány?
— Hangosabbak ezek! — S Erzsi pofont adogat.

Egy adat a zsidó barátságához.

Isachias zsidót megbizója 3000 frt bahregeld átszállításával bizza meg, a helység hova e pénzt volt vitendő alig feküdt fél órai távolra lakhelyétől — honnan kiindult, — természetesen „per pedes“... történetesen találkozik útközben legbensőbb „kebel“-barátjával Zaichelessel... és egy ördögi terv fogamzik meg sötétséggel telt agyában, mit közöl is amazzal.

— Zaicheles, nálam van mogát 3000 flórin, ezt kell nekemnek vinni N.-be, thodsz mit ghandaltam, én oda adhok nekhed a pénzt, — the ötközben engem egy kicsit el fogol verni, de thodol, csak első vérré, én azotán azt mandak, rablók megtámadták engemet, elvették a pénzt — s akkor te majd visszaadolsz a pénz fele nekem, — nü?... 1500 flórin rebach?....

Képzelmehni, hogy Zaicheles úr (?) sietett az Isachias tervébe beleegyezni s kerített is egy jókora husángot, mivel az „operatív“ megindítani akarta. Midőn a várostól már jó távol voltak előadja egyik a pénzt, ez zsebre rakja, felemeli a botot és agyba főbe veri Isachias, hiába kiabál amaz: „Genüg, genüg... Zaicheles mindaddig veri, mig azt hiszi, hogy amaz kiadja bünös (vagy büzös?) páráját, úgy gondolkozván, hogy jobb lesz a 3000 frton nem osztokodni, — — — s ezzel szépen odébb áll! — — —

Már most az a kérdés, melyik volt a kettő közül a becsületesebb?*)

Jó kívánság hosszú napon.

Három zsidó áll a koresma előtt, így halljuk őket beszélni:

Izsák: Mo van hosszú nap. Mo a mith khivánunk mogunknak, megadja a Jehova. Kivánjunk hát valamit.

Mózes: Én ozthat khivánokh mogannak, hojd az egész világ edj szánthufuld ledjen, és én azt bevettének khülessel és a hány szem khüles thermi mogát, annyi ezresem lenne!

Hermann: Én pedig azthat khivánok, hojd minden thenger théntává változna mogát és a menyinyi számoth én abból khitodnám írni, annyi ezresem lenne!

Izsák: Én pedig ozthat khivánok, hojd mikar a thietek khivánság theljesült, the Mózes the lenné az én opham, the pedig Hermann az enjim ürükhüsnélköli nadjbátjám s dögölnétek meg edj naphon, és engemet hadjnatok ürükhüsnak.

*) Olyan is van? — Szerk

